

పశ్చమ కాణ్డే - ద్వితీయ ప్రశ్న

పారిఃఓమ్ ॥ విష్ణుముఖాఇతివిష్ణు-ముఖాః । వై । దేవాః । ఛన్దోభిరితిఛన్దా-భిః । ఇమాన్
 లోకాన్ । అనపజయ్యమిత్త్యనప-జయ్యమ్ । అభీతి । అజయన్తి । యత్ । విష్ణుక్రమానితి
 విష్ణు-క్రమాన్ । క్రమతే । విష్ణుః । ఏవ । భూత్వా । యజమానః । ఛన్దోభిరితిఛన్దా-భిః ।
 ఇమాన్ । లోకాన్ । అనపజయ్యమిత్త్యనప-జయ్యమ్ । అభీతి । జయన్తి । విద్యేః । క్రమః ।
 అసి । అభిమాతి హేత్యభిమాతి-హే । ఇతి । అహా । గాయత్రీ । వై । పృథివీ । త్రిష్టబమ్ ।
 అన్తరీక్షమ్ । జాగతీ । ద్యౌః । ఆసుష్మభిరిత్యాసు-స్తుభిః । దిశః । ఛన్దోభిరితిఛన్దా-భిః । ఏవ ।
 ఇమాన్ । లోకాన్ । యథాపూర్వమితియథా-పూర్వమ్ । అభీతి । జయన్తి । ప్రజాపతిరితి
 ప్రజా-పతిః । అగ్నిమ్ । అస్పృజత । సః । అస్మాత్ । సృష్టః ॥౧॥ పరాజే । ఐత్ । తమ్ ।
 ఏతయా । అన్వితీ । ఐత్ । అక్రన్తత్ । ఇతి । తయా । వై । సః । అగ్నేః । ప్రియామ్ । ధామ ।
 అవేతి । అరున్త । యత్ । ఏతామ్ । అన్వాహేత్యను-అహా । అగ్నేః । ఏవ । ఏతయా । ప్రియామ్
 ధామ । అవేతి । రున్తే । ఈశ్వరః । వై । ఏషః । పరాజే । ప్రదఘజతిప్ర-దఘః । యః । విష్ణు
 క్రమానితివిష్ణు-క్రమాన్ । క్రమతే । చతస్పృభిరితిచతస్ప-భిః । ఏతి । వర్తతే । చక్వారి ।
 ఛన్దాగ్ంసి । ఛన్దాగ్ంసి । ఖలు । వై । అగ్నేః । ప్రియా । తనూః । ప్రియామ్ । ఏవ । అన్య
 తనువమ్ । అభీతి ॥౨॥ పర్యావర్తతఇతిపరి-ఆవర్తతే । దక్షిణా । పర్యావర్తతఇతిపరి-
 ఆవర్తతే । స్వమ్ । ఏవ । వీర్యమ్ । అన్వితీ । పర్యావర్తతఇతిపరి-ఆవర్తతే । తస్మాత్ । దక్షిణః ।
 అర్ఘః । ఆత్మసః । వీర్యావర్తతఇతివీర్యావత్-తరః । అథోఇతి । ఆదిత్యస్య । ఏవ । ఆచృత
 మిత్యా-చృతమ్ । అన్వితీ । పర్యావర్తతఇతిపరి-ఆవర్తతే । శున్తశ్చేపమ్ । అజీగర్తమ్ ।

వరుణః | అగ్రహ్లాత్ | సః | ఏతామ్ | వారుణీమ్ | అపశ్యత్ | తయా | వై | సః | అత్యాసీమ్ |
 వరుణప్రాశాదితీవరుణ-ప్రాశాత్ | అముఖ్ | వరుణః | వై | ఏతమ్ | గృహ్లాతి | యః |
 ఉభామ్ | ప్రతిముఖతఃప్రతి-ముఖతే | ఉదితీ | ఉత్తమమిత్యూత్-త్తమమ్ | వరుణః |
 ప్రాశమ్ | అస్యత్ | ఇతి | అహ | అత్యాసీమ్ | ఏవ | ఏతయా || ౩ || వరుణప్రాశాదితీవరుణ-
 ప్రాశాత్ | ముఖ్ | ఏతి | త్వా | అహోర్షమ్ | ఇతి | అహ | ఏతి | హి | ఏనమ్ | హరతి |
 ధ్రువః | తిష్ఠ | అవచారిశ్యవ-రాచరిః | ఇతి | అహ | ప్రతిష్ఠిత్యాఇతిప్రతి-స్థిత్యై | విశః |
 త్వా | సర్వాః | వాఙ్మస్తు | ఇతి | అహ | ఏశా | ఏవ | ఏనమ్ | సమితి | అర్థయతి | అస్మిన్ |
 రాప్తమ్ | అధీతి | క్రయ | ఇతి | అహ | రాప్తమ్ | ఏవ | అస్మిన్ | ధ్రువమ్ | అకః | యమ్ |
 కామయేత | రాప్తమ్ | స్యాత్ | ఇతి | తమ్ | మనసా | ధ్యాయేత్ | రాప్తమ్ | ఏవ | భవతి || ౪ ||
 అగ్రే | బృహన్న | ఉషసామ్ | ఉర్జ్వ | అస్తాత్ | ఇతి | అహ | అగ్రమ్ | ఏవ | ఏనమ్ |
 సమానాసామ్ | కరోతి | నిర్జగ్మివానితినిః-జగ్మివాన్ | తమసః | ఇతి | అహ | తమః | ఏవ |
 అస్తాత్ | అపేతి | హన్తి | జ్యోతిషా | ఏతి | అగ్రాత్ | ఇతి | అహ | జ్యోతిః | ఏవ | అస్మిన్ |
 దధాతి | చతస్పభిరితిచతస్ప-భిః | సాదయతి | చత్వారి | ఛన్దాగ్ంసి | ఛన్దోభిరితిఛన్దః-
 భిః | ఏవ | అతిచ్యన్తసేత్యతి-ఛన్తసా | ఉత్తమయేత్యూత్-త్తమయా | వర్ష | వై | ఏషా |
 ఛన్తసామ్ | యత్ | అతిచ్యన్తాఇత్యతి-ఛన్తాః | వర్ష | ఏవ | ఏనమ్ | సమానాసామ్ | కరోతి |
 సద్వతీతిసత్-వతి || ౫ || భవతి | సత్త్వమితిసత్-త్వమ్ | ఏవ | ఏనమ్ | గమయతి |
 వాఙ్మపేదేతివాఙ్మ-పేదే | ఉపేతి | తిష్ఠతే | ఏతేన | వై | వాఙ్మపీరితివాఙ్మ-పీః | భాలన్తసః |
 అగ్రేః | ప్రియమ్ | ధామ | అవేతి | అరున్త | అగ్రేః | ఏవ | ఏతేన | ప్రియమ్ | ధామ |
 అవేతి | రున్తే | ఏతాదశమ్ | భవతి | ఏకధేత్యేక-ధా | ఏవ | యజమానే | వీర్షమ్ | దధాతి |

స్తోమేన । వై దేవాః । అస్మిన్న । లోకే । ఆర్జువన్న । ఛన్దోభిరితిఛన్దః-భిః । అముష్మిన్న ।
 స్తోమస్య । ఇవ । ఖలు । వై । ఏతత్ । రూపమ్ । యత్ । వాఘ్నప్రమితివాఘ్న-ప్రమ్ । యత్ ।
 వాఘ్నప్రేతేతివాఘ్న-ప్రేత । ఉపతిష్ఠతఇత్యుప-తిష్ఠతే ॥౧౬॥ ఇమమ్ । ఏవ । తేన । లోకమ్ ।
 అభీతి । జయతి । యత్ । విష్ణుక్రమానితివిష్ణు-క్రమాన్ । క్రమతే । అముమ్ । ఏవ । తైః ।
 లోకమ్ । అభీతి । జయతి । పూర్వేద్యుః । ప్రేతి । క్రామతి । ఉత్తరేద్యుః । ఉపేతి । తిష్ఠతే ।
 తస్మాత్ । యోగే । అన్యాసామ్ । ప్రణానామితిప్ర-ణాసామ్ । మనః । క్షేమే । అన్యాసామ్ ।
 తస్మాత్ । యాయావరః । క్షేమ్యస్య । ఈశే । తస్మాత్ । యాయావరః । క్షేమ్యమ్ । అద్యపస్య
 తీత్యధి-అవస్యతి । ముష్టిఇతి । కరోతి । వాచీమ్ । యచ్ఛతి । యజ్జస్య । ధృత్వే ॥౧౭॥

॥ సృష్టోఽపి ఘోతయాభవతిసద్యత్యుపతిష్ఠతేద్విచత్వారిగంశచ ॥౧౮॥

అన్నపతఇత్యన్న-పతే । అన్నస్య । నః । దేహి । ఇతి । ఆహ । అగ్నిః । వై । అన్నపతి
 రిత్యన్న-పతిః । నః । ఏవ । అస్మై । అన్నమ్ । ప్రేతి । యచ్ఛతి । అనమివస్య । శుష్విడాః ।
 ఇతి । ఆహ । అయక్ష్మస్య । ఇతి । వావ । ఏతత్ । ఆహ । ప్రేతి । ప్రదాతారమితిప్ర-
 దాతారమ్ । తారిషః । ఊర్జమ్ । నః । దేహి । ద్విపదఇతిద్వి-పదే । చతుష్పదఇతిచతు-
 పదే । ఇతి । ఆహ । ఆశిషమిత్యా-శిషమ్ । ఏవ । ఏతామ్ । ఏతి । శాస్తే । ఉదితి । ఉ । త్వా ।
 విశ్వే । దేవాః । ఇతి । ఆహ । ప్రాణాఇతిప్ర-అనాః । వై । విశ్వే । దేవాః ॥౧౯॥ ప్రాణైరితిప్ర-
 అనైః । ఏవ । ఏనమ్ । ఉదితి । యచ్ఛతే । అగ్నీ । భరన్తు । చిత్తిభిరితిచిత్తి -భిః । ఇతి ।
 ఆహ । యస్మై । ఏవ । ఏనమ్ । చిత్రాయ । ఉద్యచ్ఛతఇత్యుత్-యచ్ఛతే । తేన । ఏవ । ఏనమ్ ।
 సమితి । అర్చయతి । చతస్సభిరితిచతస్స-భిః । ఏతి । సాదయతి । చత్వారి । చన్దాగోని ।
 ఛన్దోభిరితి ఛన్దః-భిః । ఏవ । అతిచ్ఛన్దనేత్యతి-చ్ఛన్దసా । ఉత్తమయేత్యుత్-త్తమయే ।

వర్ష . వై . ఏషా ధర్మసామ్ . యత్ . అత్యుక్తావశ్యో-ధర్మా . వర్ష . ఏవ ఏవమ్ .
 సమావాసామ్ . కరోతి . సర్వతీతసత్-వత్ . ధర్మ . సర్వమితీసత్-త్వమ్ . ఏవ .
 ఏనమ్ . గమయతి . ప్రేత . ఇత్ . అగ్ని . జ్యోతిష్మాన్ ॥౧౧॥ యాహి . ఇతి . అహి . జ్యోతిః .
 ఏవ . అస్మిన్ . దధాతి . తనువా . వై . ఏష . హిసన్తి . యమ్ . హిసన్తి . మా .
 హిగ్-సీః . తనువా . ప్రణావతీ-హి . ఇతి . అహి . ప్రణావతీ-హి-హి . ఏవ .
 ఏనమ్ . తమయతి . రక్షాగోసి . వై . ఏతత్ . యజ్ఞమ్ . సచన్తి . యత్ . అసా . ఉర్వ్యతీ-త్వత్-
 సర్వతి . అత్రస్వత్ . ఇతి . అన్వితీ . అహి . రక్షసామ్ . అపవాత్యావశ్యో-హి-హి . అపసా .
 వహన్తి . అపరితిమి-త్వమ్ . ఏవ . అస్మిన్ . దధాతి . తస్మాత్ . అసన్తి . చ . రతీ .
 చ . అతీనామ్ . అపరితతమావి-త్వమ్ . తమో ॥౧౨॥ అపరితమావి-త్వమ్ . మాన్ .
 ధర్మ . యః . ఏవమ్ . వేద . సమిధేతీసమ్-ఇహి . అగ్నిమ్ . ద్రువస్వత్ . ఇతి . పుత్రాను
 పిత్రామితీ-పుత్ర-అనుపిత్రామ్ . అపసిత-త్వమ్ . సితే . సమిధమితీసమ్-ఇహి . ఏతీ .
 దధాతి . యథా . అతిధయే . అగతాయే-తా-గతాయ . సర్విష్యత్ . అతిధ్యమ్ . త్రియతీ .
 తాద్యత్ . ఏవ . తత్ . గాయత్రియా ॥బ్రాహ్మణ్య . గాయత్రః . హి ॥బ్రాహ్మణః ॥త్రిపుణా .
 రాజస్య . త్రిపుణా . హి ॥రాజస్య . అభ్యుత్థమ్-సు . భస్మ . ప్రేతీ . వేశయతి .
 అపుయోని-త్వమ్ . యోనిః . వై . అగ్నిః . స్వామ్ . ఏవ . ఏనమ్ . యోనీమ్ . గమయతి .
 తస్య-నితీ-త్వమ్ . భిః . ప్రేతీ . వేశయతి . త్రిపుణితీ-త్వమ్ . వై ॥౧౩॥ అగ్నిః . యావాన్ .
 ఏవ . అగ్నిః . తమ్ ॥ప్రతిష్ఠామితీ-ప్రతి-స్థామ్ . గమయతి . పరేతీ . వై . ఏష . అగ్నిమ్ .
 వసతి . యః . అభ్యుత్థమ్-సు . భస్మ ॥ప్రవేశయతీ-ప్ర-వేశయతి . జ్యోతిష్వతీ-హి .
 అవేతీ . దధాతి . జ్యోతిః . ఏవ . అస్మిన్ . దధాతి . రాస్మామ్ . ప్రతిష్ఠామితీ-

స్మిత్య . వరేతి . వై . ఏమ . ప్రణామితీ ప్ర-జాపి . ప్రకూన్ . కృపతి . యా . అప్రకృత్య-
 సు . భస్మ . ప్రవేకయతీతీప్ర-వేకయతి . పునః . అర్ధా . పునా . ర్మయా . ఇతి . పునః .
 ఉదైతీత్యుత్-ఇతి . ప్రణామితీప్ర-జాపి . ఏవ . పుకూన్ . అకృష్ట . ధర్మ . పునః . త్వా .
 అదిత్యా ॥౧౨॥ రుద్రా . వసవః . సమితీ . అన్తతాపి . ఇతి . అపా . ఏతా . వై . ఏతమ్ .
 దేవతాః . అగ్రే . సమితీ . అన్తత . తాభిః . ఏవ . ఏనమ్ . సమితీ . అన్తే . తోఠ . సు . తోర్తి .
 ఇతి . ఉపేతి . తిన్తతే . తోఠయతి . ఏవ . ఏనమ్ . తస్మాత్ . సుప్తి . ప్రణామితీ-తా .
 ప్రేతి . ఋద్ధస్తే . యథాస్థానమితీయథా-స్థానమ్ . ఉపేతి . తిన్తతే . తస్మాత్ . యథాస్థానమితీ
 యథా-స్థానమ్ . పుకవః . పునః . ఏత్యుత్-ఇత్య . ఉపేతి . తిన్తతే ॥౧౩॥

॥ నైవిశ్వదేవాతోతిస్తానపరితకయాత్రివృద్ధానాదిత్యాద్విద్యాగోంకర్ష ॥౨॥

యావతి . వై . పృథివీ . తస్యై . యమః . అదిపత్యమిత్యాదీ-పత్యమ్ . సమితీ . అయా య
 యః . వై . యమమ్ . దేవయజనమితీదేవ-యజనమ్ . అస్యా . అస్యాచ్యేత్యసా-
 యాచ్య . అగ్నిమ్ . చినుతే . యమాయ . ఏనమ్ . సు . చినుతే . అపేతి . ఇత . ఇతి . అధ్వసాయ
 యతీత్యధి-అవసాయయతి . యమమ్ . ఏవ . దేవయజనమితీదేవ-యజనమ్ . అన్త్య .
 నిర్యాచ్యేతీనిః-యాచ్య . అత్యనే . అగ్నిమ్ . చినుతే . అప్యగ్రేదేతీమ-అగ్రేఠ . వై . అస్యా .
 అనామృతమిత్యా-మృతమ్ . ఇప్యస్తే . స . అవిస్వన్తి . తే . దేవాః . ఏతత్ . యజాః . అపత్యన్తి
 అపేతి . ఇత . ఇతి . యత్ . ఏతేన . అధ్వసాయయతీత్యధి-అవసాయయతి ॥౧౪॥
 అనామృతమిత్యా-మృతే . ఏవ . అగ్నిమ్ . చినుతే . ఉదితీ . పాన్తి . యత్ . ఏవ . అస్యా .
 అమేధ్యమ్ . తత్ . అపేతి . పాన్తి . అపః . అవేతి . ఉర్జతి . తస్యై . గిరతా . నీతి . చవతి .
 ఏతత్ . వై . అగ్నే . వైశ్వానరస్య . రూపమ్ . రూపేఠ . ఏవ . వైశ్వానరమ్ . అవేతి . రున్తే .

అపవిత్రం, నీతి, వ్రతం, పుష్కలం, వై, ఏషా, ప్రజననమితీప్ర-అననమ్, యత్, అపవిత్రం, ఏషా, ప్రజననమితీప్ర-అననమ్, అగ్నిమ్, దిసుతే, అభోజితీ, సంజ్ఞానమితీసమ్-
 జ్ఞానీ, ఏషా, సంజ్ఞానమితీసమ్-జ్ఞానీమ్, ఏషా, ఏతత్ || ౧౫ || పశునామ్, యత్, అపవిత్రం, ద్యావాభృథివీతిద్యావా-భృథివీ, సహ, అస్మామ్, తేజితీ, వియతీజితీవి-యతీ, అబ్రాతామ్, అస్మి, ఏషా, నా, సహ, యజ్ఞీయమ్, అతీ, యత్, అముష్యా, యజ్ఞీయమ్, అసీత్, తత్, అస్మామ్, అదధాత్, తే, అపవిత్రం, అభవన్మి, యత్, అస్మా, యజ్ఞీయమ్, అసీత్, తత్, అముష్యామ్, అదధాత్, తత్, అయ, చప్రమసి, కృష్ణమ్, అపవిత్రం, నివపన్మితీవి-
 వపన్మి, అయ, ద్యాయేత్, ద్యావాభృథివీతిద్యావా-భృథివీ, ఏషా, యజ్ఞీయే, అగ్నిమ్, దిసుతే, అయమ్, స, అగ్ని, జితీ, విశ్వామిత్రస్యేతివిశ్వ-మిత్రస్య || ౧౬ ||
 సూక్ష్మమితీసు-ఉక్తమ్, భవతి, ఏతేన, వై, విశ్వామిత్రజితీవిశ్వ-మిత్రః, అగ్నే, ప్రీయమ్, రామ, అవేతి, అరున్, అగ్నే, ఏషా, ఏతేన, ప్రీయమ్, రామ, అవేతి, రున్, చన్వోర్నితి
 చన్వః-భిః, వై, దేవా, సువర్ణమితీసువః-గమ్, లోకమ్, అయన్మి, చతస్రః, ప్రాచీ, ఉవేతి, దధాతి, చత్వారి, చన్వగీంసి, చన్వోర్నితిచన్వః-భిః, ఏషా, తత్, యజమానః, సువర్ణమితీసువః-గమ్, లోకమ్, ఏతి, తేషామ్, సువర్ణమితీసువః-గమ్, లోకమ్, యతామ్, దిశః, సమితీ, అప్తీయన్, తే, ద్వేజితీ, పురస్తాత్, సమీచీజితీ, ఉవేతి, అదదత్, ద్వేజితీ || ౧౭ || పశాత్, సమీచీజితీ, తాభిః, వై, తే, దిశః, అధ్యగ్ంహన్మి, యత్, ద్వేజితీ, పురస్తాత్, సమీచీజితీ, ఉపదధాతీత్వప-దధాతి, ద్వేజితీ, పశాత్, సమీచీజితీ, దిశామ్, విధృత్యాజితీవి-ధృత్యై, అభోజితీ, ప్రతవః, వై, చన్వగీంసి, పశూన్, ఏషా, అస్మి, సమీచీ, దధాతి, అప్తీ, ఉవేతి, దధాతి, అప్తీక్షరేత్వప్తా-అక్షరా, గూయతీ

గాయత్రః | అగ్నిః | యావాన్ | ఏవ | అగ్నిః | తమ్ | చినుతే | అస్మి | ఉపేతి | దధాతి |
 అష్టాక్షరేత్యష్టా-అక్షరా | గాయత్రీ | గాయత్రీ | సువర్ణమితిసువః-గమ్ | లోకమ్ | అశ్వాసా |
 వేద | సువర్ణస్యేతిసువః-గస్య | లోకస్య || ౧౮ || ప్రజ్ఞాత్వాతిప్ర-జ్ఞాత్వై | త్రయోదశేతి
 త్రయః-దశ | లోకమ్ప్రజాతిలోకమ్-భృణా | ఉపేతి | దధాతి | ఏకవిగ్ంశతిరత్యేక-
 విగ్ంశతిః | నమితి | పద్మనే || ప్రతిష్ఠేతిప్రతి-స్థా | వై | ఏకవిగ్ంశత్యేక-విగ్ంశః | ప్రతిష్ఠే
 ప్రతి-స్థా | గార్హపత్యతిగార్హ-పత్య | ఏకవిగ్ంశత్యేక-విగ్ంశస్య | ఏవ | ప్రతిష్ఠా
 మితిప్రతి-స్థామ్ | గార్హపత్యమితిగార్హ-పత్యమ్ | అసు | ప్రతీతి | తిష్ఠతి | ప్రతీతి |
 అగ్నిమ్ | చిన్వాసః | తిష్ఠతి | యః | ఏవమ్ | వేద | పఞ్చదితీకమితిపఞ్చ-దితీకమ్ | చిన్విత
 ప్రథమమ్ | చిన్వాసః | పాఞ్చ | యజ్ఞః | పాఞ్చా | పశవః | యజ్ఞమ్ | ఏవ | పశూన్ | అవేతి
 రున్తే | త్రిచీకమితిత్రి-చీకమ్ | చిన్విత | ద్వితీయమ్ | చిన్వాసః | త్రయః | ఇమే | లోకాః |
 ఏషు | ఏవ | లోకేషు || ౧౯ || ప్రతీతి | తిష్ఠతి | ఏకదితీకమిత్యేక-చీకమ్ | చిన్విత |
 తృతీయమ్ | చిన్వాసః | ఏకధేత్యేక-ధా | వై | సువర్ణమితిసువః-గః | లోకః | ఏకవృత్యేక-
 వృతా | ఏవ | సువర్ణమితిసువః-గమ్ | లోకమ్ | ఏతి | పురీషేణ | అభీతి | ఉహతి | తస్మాత్
 మాగ్ంసేన | అస్తి | ఛన్నమ్ | న | దుశ్చర్యేతిదుః-చర్మా | భవతి | యః | ఏవమ్ | వేద | పఞ్చ
 చితయః | భవన్తి | పఞ్చభిరితిపఞ్చ-భిః | పురీషైః | అభీతి | ఉహతి | దశ | నమితి |
 పద్మనే | దశాక్షరేతిదశ-అక్షరా | విరాడితివి-రాట్ | అన్నమ్ | విరాడితివి-రాట్ | విరాడితి
 వి-రాజీ | ఏవ | అన్నాద్యత్యన్న-అద్యే | ప్రతీతి | తిష్ఠతి || ౨౦ ||

|| అర్చనసాయయతి హ్యతద్విశ్వామిత్రస్యాదధతద్వేలోకస్యలోకేషుసప్తవత్సారిగ్ంశచ్చ || ౨౧ ||

వీతి | వై | ఏతా | ద్విష్టాత్యేతి | యః | ద | పురా | అగ్నిః | యః | చ | ఉభాయామ్ |

నమితి | ఇతమ్ | ఇతి | చతస్పదిరితిచతస్ప-భిః | సమ్ | నీతి | వపతి | చత్వారి | ఛన్దాగ్ంసి |
 ఛన్దాగ్ంసి | ఖలు | వై | అగ్నేః | ప్రియా | తనూః | ప్రియయా | ఏవ | ఏనౌ | తనువా |
 నమితి | శాన్తి | నమితి | ఇతమ్ | ఇతి | ఆహ | తస్మాత్ | బ్రాహ్మణా | క్షత్రమ్ | నమితి |
 ఏతి | యత్ | సన్న్య ష్యేతిసమ్-న్యన్య | విహరతితివి-హరతి | తస్మాత్ | బ్రాహ్మణా | క్షత్రమ్ |
 వీతి | ఏతి | ఋతుభిరిత్యు-భిః || ౨౧ || వై | ఏతమ్ | దీక్షయన్తి | సః | ఋతుభిరిత్యు-
 భిః | ఏవ | విముచ్యంతివి-ముచ్య | మాతా | ఇవ | పుత్రమ్ | పృథివీ | పురీష్యమ్ | ఇతి |
 ఆహ | ఋతుభిరిత్యు-భిః | ఏవ | ఏనమ్ | దీక్షయిత్వా | ఋతుభిరిత్యు-భిః | వీతి |
 ముచ్చతి | వైశ్వానర్యా | శిక్యమ్ | ఏతి | దక్షే | స్వదయతి | ఏవ | ఏనత్ | నైర్ఋతీరితినైః-
 ఋతీః | కృష్ణాః | తిస్రః | తుషపక్వాఇతితుష-పక్వా | భవన్తి | నిర్ఋత్యాఇతినిః-ఋత్యై |
 వై | ఏతత్ | భాగధేయమితిభాగ-ధేయమ్ | యత్ | తుషాః | నిర్ఋత్యాఇతినిః-ఋత్యై |
 రూపమ్ | కృష్ణమ్ | రూపేణ | ఏవ | నిర్ఋతిమితినిః-ఋతిమ్ | నిరవదయతఇతినిః-
 అవదయతే | ఇమామ్ | దిశమ్ | యన్తి | ఏషా || ౨౨ || వై | నిర్ఋత్యాఇతినిః-ఋత్యై | దిక్ |
 స్వాయామ్ | ఏవ | దిశి | నిర్ఋతిమితినిః-ఋతిమ్ | నిరవదయతఇతినిః-అవదయతే |
 స్వకృతఇతిస్వ-కృతే | ఇరిణే | ఉపేతి | దధాతి | ప్రదరఇతిప్ర-దరే | వా | ఏతత్ | వై |
 నిర్ఋత్యాఇతినిః-ఋత్యై | ఆయతనమిత్యా-యతనమ్ | స్వే | ఏవ | ఆయతనఇత్యా-
 యతనే | నిర్ఋతిమితినిః-ఋతిమ్ | నిరవదయతఇతినిః-అవదయతే | శిక్యమ్ | అభి |
 ఉపేతి | దధాతి | నైర్ఋతఇతినిః-ఋతః | వై | పాశః | సాక్షాదితిన-అక్షాత్ | ఏవ | ఏనమ్ |
 నిర్ఋతిపాశాదితినైర్ఋతి-పాశాత్ | ముచ్చతి | తిస్రః | ఉపేతి | దధాతి | శ్రేధావిహితఇతి
 శ్రేధా-విహితః | వై | పురుషః | యావాన్ | ఏవ | పురుషః | తస్మాత్ | నిర్ఋతిమితినిః-

ఋత్విమ్ | అవేతి | యజ్జతే | పరాచీ | ఉపేతి || ౨౩ || దధాతి | పరాచీమ్ | ఏవ | అస్మాత్ |
 నిర్ఋత్విమిత్వినిః-ఋత్విమ్ | ప్రేతి | నుదతే | అప్రేతిక్షమిత్వప్రతి-క్షత్వమ్ | ఏతి | యన్తి |
 నిర్ఋత్విత్వాత్వినిః-ఋత్వ్యా | అన్తర్హిత్యాత్వస్య-హిత్యై | మార్జయిత్వా | ఉపేతి | తిష్ఠన్తి |
 మేధ్యత్వాయేతిమేధ్య-త్వాయ | గార్హపత్యమితిగార్హ-పత్యమ్ | ఉపేతి | తిష్ఠన్తి | నిర్ఋత్వి
 లోకాత్వినిర్ఋత్వి-లోకే | ఏవ | చరిత్వా | పూతా | దేవలోకమితిదేవ-లోకమ్ | ఉపాపర్ష
 ఇత్వప్-అపర్షన్తి | ఏకయా | ఉపేతి | తిష్ఠన్తి | ఏకధేత్యేక-ధా | ఏవ | యజమానే | వీర్యమ్ |
 దధతి | నివేకన్తఇతిని-వేకన్తః | సజ్జమన్తఇతిసమ్-గమన్తః | వసూనామ్ | ఇతి | ఆహ | ప్రజేతి
 ప్ర-జా | వై | ప్రకన్తః | వసు | ప్రజయేతిప్ర-జయా | ఏవ | ఏనమ్ | ప్రకుభిరితిప్రకు-భిః |
 సమితి | అర్చయన్తి || ౨౪ || ఋతుభిరేషాపరాచీరుషాష్టాచత్వారిగంశచ్చ || ౪ ||

పురుషమాత్రేణేతిపురుష-మాత్రేణ | వీతి | మిమీతే | యజ్జేన | వై | పురుషః |
 సమ్మితఇతిసమ్-మితః | యజ్జపరుషేతియజ్జ-పరుషా | ఏవ | ఏనమ్ | వీతి | మిమీతే |
 యావాన్ | పురుషః | ఊర్షబాహురిత్యూర్ష-బాహుః | తావాన్ | భవతి | ఏతావత్ | వై |
 పురుషే | వీర్యమ్ | వీర్యణ | ఏవ | ఏనమ్ | వీతి | మిమీతే | పక్షీ | భవతి | న | హి |
 అపక్షః | పతితుమ్ | అర్హతి | అరత్నినా | పక్షౌ | ద్రాఘీయాగంసౌ | భవతః | తస్మాత్ | పక్ష
 ప్రవయాగంసీతిపక్ష-ప్రవయాగంసి | వయాగంసి | వ్యామమాత్రావితివ్యామ-మాత్రా | పక్షౌ
 చ | పుచ్చమ్ | చ | భవతి | ఏతావత్ | వై | పురుషే | వీర్యమ్ || ౨౫ || వీర్యసమ్మితఇతివీర్య-
 సమ్మితః | వేణునా | వీతి | మిమీతే | ఆగ్నేయః | వై | వేణుః | సయోనిత్వాయేతీసయోని-త్వాయ
 యజాషా | యుసక్తి | యజాషా | కృషతి | వ్యావృత్వాఇతివి-ఆవృత్వై | వృద్ధవేనేతివట్-గవేష
 కృషతి | వట్ | వై | ఋతపః | ఋతుభిరిత్యృతు-భిః | ఏవ | ఏనమ్ | కృషతి | యశ్చ | ద్వావశ్

గ్రహనీలదానక-గ్రహనీ . సంవర్షరేతేపమి-వర్షరేతే . ఏవ . ఇయమ్ వై . అగ్ని .
 అర్చితాచార్యుః-రాచాత్ . అర్చితే . ఏ . ఏతత్ . ద్విగుణమితీర్ష్య-గుణమ్ . అపశ్యత్ .
 క్షప్తమ్ . చ . అశ్యప్తమ్ . చ . తే . వై . ఇమామ్ . చ . అతీతీ . అర్చితాత్ . యత్ . క్షప్తమ్ .
 చ . అశ్యప్తమ్ . చ . ఏ .
 ద్వి-గుణమ్ . తి . వై . అగ్నిమ్ . అపశ్యద్విశ్యుక్-యన్తమ్ . అర్చితాత్ . ఇతి . అహం .
 యత్ . క్షప్తమ్ . చ . అశ్యప్తమ్ . చ . ఏ . ఏ . ఏ . ఏ . ఏ . ఏ . ఏ . ఏ . ఏ . ఏ . ఏ . ఏ . ఏ . ఏ . ఏ . ఏ . ఏ . ఏ .
 వై . ప్రశం . ద్విపాదలతీర్ష్య-పాద . చ . చతుష్పాదలతీర్ష్య-పాద . చ . తాన్ . యత్ .
 ప్రాచ . అర్చితేర్ష్యుక్-స్వతేత్ . రుద్రాయ అతీతీ . దర్శాత్ . యత్ . దక్షిణా . ద్విశ్యుక్తాతీ
 ద్విశ్య-ర్ష్య . నీతీ . రుచేత్ . యత్ . ప్రాచ . రక్షాగోపి . పాస్తూ . ఉదీచ . ఉదీతీ . స్వజతి
 ఏషా . వై . దేవచతుష్పాదాచితీదేవ-చతుష్పాదామ్ . తాన్తా . దిక్ . ॥ ౨౦ ॥ తామ్ . ఏవ .
 ఏనాత్ . తే . ఉదీతీ . స్వజతి . అర్చితాత్ . ఖదు . ఇమామ్ . దిశమ్ . ఉదీతీ . స్వజతి .
 అహ . వై . అర్చిత్య . ప్రాచాతీప్ర-అనః . ప్రాచామితీప్ర-అనమ్ . ఏవ . ఏనాన్ . అను .
 ఉదీతీ . స్వజతి . దక్షిణా . ప్రయావర్షాతీపరి-అవర్షనే . స్వమ్ . ఏవ . వీర్యమ్ . అన్వితీ .
 ప్రయావర్షాతీపరి-అవర్షనే . తస్మాత్ . దక్షిణః . అర్ఘః . అత్యనః . వీర్యావర్షాతీవీర్యావక్-
 తరు . అర్చితాత్ . అర్చిత్య . ఏవ . అవ్యతమిశ్యా-వృతేమ్ . అన్వితీ . ప్రయావర్షాతీపరి-
 అవర్షనే . తస్మాత్ . పరావ్య . ప్రశం . వీతీ . త్రిప్తనే . ప్రత్యవ్యః . ఏతీ . వర్షనే . తిస్రస్తీస్రజతి
 తిస్ర-తిస్ర . సీతా ॥ ౨౧ ॥ క్షప్తతి . త్రిపుతమితీత్రి-వృతేమ్ . ఏవ . యజ్ఞముఖతీయజ్ఞ-
 ముఖే . వీతీ . రుద్రాకయతి . ఓషదీ . ఘృతీ . బ్రహ్మాణా . అన్నమ్ . అవేతీ . రున్తే . అర్చే .
 అర్చ . ర్చితీ . రుద్రాకయతి . రుద్రాక-ర్చి . వేపతి . నప్త . గ్రామ్యా . ఓషదయ . నప్త

అరద్యాః । ఉభయాషామ్ । అవరుధ్యాః ఇత్యవ-రుధ్యైః । అన్నస్యాన్నస్యేత్యన్నస్య-అన్నస్య ।
 వవతి । అన్నస్యాన్నస్యేత్యన్నస్య-అన్నస్య । అవరుధ్యాః ఇత్యవ-రుధ్యైః । కృష్టే । వవతి ।
 కృష్టే । హి । ఓషధయః । ప్రతితిష్ఠనీతిప్రతి-తిష్ఠన్తి । అనుసీతమిత్యను-సీతమ్ । వవతి ।
 ప్రహిత్యాః ఇతిప్ర-హిత్యైః । ద్వాదశస్వితిద్వాదశ-శ్చు । సీతాను । వవతి । ద్వాదశ । మాసాః ।
 సంవత్సరః ఇతిసమ్-వత్సరః । సంవత్సరేణితిసమ్-వత్సరేణి । ఏవ । అన్యైః । అస్మిమ్ ।
 వవతి । యత్ । అగ్నిదిదిత్యగ్ని-దిత్ ॥౨౯॥ అసవరుధ్యస్యేత్యవ-రుధ్యస్య । అశ్తీయాత్ ।
 అవరుధ్యేనేత్యవ-రుధ్యేన । వీతి । ఋధ్యేత । యే । వనస్పతీనామ్ । ఫలగ్రహాయః ఇతిఫల-
 గ్రహాయః । తాన్ । ఇచ్చే । అవ । ప్రేతి । ఉత్తేత్ । అసవరుధ్యస్యేత్యవ-రుధ్యస్య । అవరుధ్యా
 ఇత్యవ-రుధ్యైః । దిగ్యుః ఇతిదిక్-భ్యః । లోషాన్ । సమితి । అస్యతి । దిశామ్ । ఏవ । వీర్యమ్ ।
 అవరుధ్యేత్యవ-రుధ్యైః । దిశామ్ । వీర్యే । అగ్నిమ్ । చినుతే । యమ్ । ద్విష్యాత్ । యత్ర ।
 సః । స్యాత్ । తస్యైః । దిశః । లోష్టమ్ । ఏతి । హరేత్ । ఇషమ్ । ఊర్షమ్ । అహమ్ । ఇతః ।
 ఏతి । దదే । ఇతి । ఇషమ్ । ఏవ । ఊర్షమ్ । తస్యైః । దిశః । అవేతి । రున్తే । క్షోధుకః । భవతి ।
 యః । తస్యామ్ । దిశి । భవతి । ఉత్తరవేదిమిశ్యుత్తర-వేదిమ్ । ఉపేతి । వవతి । ఉత్తర
 వేద్యామిశ్యుత్తర-వేద్యామ్ । హి । అగ్నిః । చీయతే । అథోఽతి । ప్రశవః । వై । ఉత్తరవేదిమిశ్యుత్తర-
 వేదిః । ప్రశూన్ । ఏవ । అవేతి । రున్తే । అథోఽతి । యజ్జపరుషః ఇతియజ్జ-పరుషః । అనన్తరిత్యా
 ఇత్యనన్తః-ఇత్యైః ॥౩౦॥ చభవత్యేతావదైవపురుషేవీర్యంయత్యప్తజ్ఞాకృష్టంచదిభీతాఅగ్ని
 చిరువపజ్ఞావిగ్ంశతిశ్చ ॥౩१॥

అగ్నే । తప । శ్రవః । వయః । ఇతి । సీకతాః । నీతి । వవతి । ఏతత్ । వై । అగ్నేః ।
 వైత్యానరస్య । సూక్తమితిసు-ఉక్తమ్ । సూక్తేనేతిసు-ఉక్తేన । ఏవ । వైత్యానరమ్ । అవేతి ।

రున్దే । పద్మిరితిపట్-భిః । నీతి । వపతి । పట్ । వై । ఋతవః । సంవర్ధురఋతిసమ్-వర్ధురః ।
 సంవర్ధురఋతిసమ్-వర్ధురః । అగ్నిః । వైశ్వానరః । సాక్షాదితీస-అక్షాత్ । ఏవ । వైశ్వానరమ్
 అవేతి । రున్దే । సముద్రమ్ । వై । నామ । ఏతత్ । ఛన్దః । సముద్రమ్ । అన్వితీ । ప్రజాఋతి
 ప్ర-జాః । ప్రేతి । జాయన్తే । యత్ । ఏతేన । నీకతాః । నివవతీతిని-వపతి । ప్రజానామితి
 ప్ర-జానామ్ । ప్రజననామితిప్ర-జననాయ । ఇష్టాః ॥౩౧॥ వృత్రాయ । వజ్రమ్ । ప్రేతి ।
 అహరత్ । సః । త్రేధా । వీతి । అభవత్ । స్వః । కృతీయమ్ । రథః । కృతీయమ్ । యాపః ।
 కృతీయమ్ । యే । అస్తకృరాఋత్యన్తః-కరాః । అశీర్వస్త । తాః । శర్కరాః । అభవన్త్వి । తత్ ।
 శర్కరాణామ్ । శర్కరత్వమితిశర్కర-త్వమ్ । వజ్రః । వై । శర్కరాః । పశుః । అగ్నిః । యత్ ।
 శర్కరాభిః । అగ్నిమ్ । పరిమినోతీతిపరి-మినోతి । వజ్రేణ । ఏవ । అస్మై । పశున్ । పరీతి ।
 గృహ్లాతి । తస్మాత్ । వజ్రేణ । పశవః । పరిగృహీతాఋతిపరి-గృహీతాః । తస్మాత్ । స్థేయాన్ ।
 అస్థేయసః । న । ఉపేతి । హరతే । త్రిసప్తాభిరితిత్రి-సప్తాభిః । పశుకామస్థేతిపశు-కామస్త్వి
 ॥౩౨॥ పరీతి । మినుయాత్ । సప్త । వై । శీర్షష్యాః । ప్రాణాఋతిప్ర-అనాః । ప్రాణాఋతిప్ర-
 అనాః । పశవః । ప్రాచైరితిప్ర-అనైః । ఏవ । అస్మై । పశున్ । అవేతి । రున్దే । త్రిణవాభిరితిత్రి-
 నవాభిః । త్రాకృవ్యవతఋతిత్రాకృవ్య-వతః । త్రివృతమితిత్రి-వృతమ్ । ఏవ । వజ్రమ్ । సమ్మృత్య
 తీసమ్-భృత్య । త్రాకృవ్యాయ । ప్రేతి । హరతి । స్పృత్యే । అపరిమితాభిరిత్యపరి-మితాభిః ।
 పరీతి । మినుయాత్ । అపరిమితస్థేత్యపరి-మితస్త్వి । అవరుధ్యాఋత్యవ-రుధ్యై । యమ్ ।
 కామయేత । అపశుః । స్యాత్ । ఋతి । అపరిమిత్యేత్యపరి-మిత్య । తస్య । శర్కరాః । నీకతాః ।
 వీతి । ఊహాత్ । అపరిగృహీతఋత్యపరి-గృహీతే । ఏవ । అస్మై । విషూచీసమ్ । రేతః । పరేతి ।
 హిన్యాతి । అపశుః । ఏవ । భవతి ॥౩౩॥ యమ్ । కామయేత । పశుమానితిపశు-మాన్ ।

స్నాత్ ఇతి | సురిమిశ్యతవరి - మిశ్య | తస్య | శర్కరాః | సికలాః | వీతి | ఉహాత్ | పరిగృహీత
 ఇతివరి - గృహీతే | ఏవ | అస్తై | సమీరీనమ్ | రేతః | సిజ్జతి | పశుమానితపశు - మాన్ |
 ఏవ | ద్రవతి | ద్రామ్యా | వీతి | ఉహతి | సోమః | వై | రేతోరాతరేతః - ధాః | రేతః |
 ఏవ | తత్ | ద్రధాతి | గ్రాయత్రియా | బ్రాహ్మణస్య | గ్రాయత్రః | హి | బ్రాహ్మణః | త్రిపురీ
 రాజస్యస్య | త్రిపురః | హి | రాజస్య | శంయుమితీకమ్ - యమ్ | బ్రాహ్మస్పృత్యమ్ |
 మేదః | న | ఉపేతి | అనమత్ | సః | అగ్నిమ్ | ప్రేతి | అవిశత్ || ౩౪ || సః | అగ్నిః | కృష్ణః |
 రూపమ్ | కృత్వా | ఉదితి | అయత | సః | అశ్వమ్ | ప్రేతి | అవిశత్ | సః | అశ్వస్య | అనాన్తర
 కవత్యవాన్తర - కపః | అభవత్ | యత్ | అశ్వమ్ | అక్రమయతీత్యా - క్రమయతి | యః |
 ఏవ | మేదః | అశ్వమ్ | ప్రేతి | అవిశత్ | తమ్ | ఏవ | అనేతి | రున్తే | ప్రజాపతినేతి ప్రజా -
 పతినా | అగ్నిః | చేతవ్య | ఇతి | అహః | ప్రాజాపత్యఇతి ప్రాజా - పత్య | అశ్వః | యత్ |
 అశ్వమ్ | అక్రమయతీత్యా - క్రమయతి | ప్రజాపతినేతి ప్రజా - పతినా | ఏవ | అగ్నిమ్ | చినుతే
 పుష్కరపర్ణమితి పుష్కర - పర్ణమ్ | ఉపేతి | ద్రధాతి | యోనిః | వై | అగ్నిః | పుష్కరపర్ణమితి
 పుష్కర - పర్ణమ్ | సయోనిమితి స - యోనిమ్ | ఏవ | అగ్నిమ్ | చినుతే | అపామ్ | పృష్ఠమ్ |
 అస్తి | ఇతి | ఉపేతి | ద్రధాతి | అపామ్ | వై | ఏతత్ | పృష్ఠమ్ | యత్ | పుష్కరపర్ణమితి పుష్కర -
 పర్ణమ్ | రూపేణ | ఏవ | ఏనత్ | ఉపేతి | ద్రధాతి || ౩౫ || ఇన్ద్రః పశుకామస్యథవత్యచిత్ర
 యోనించిగ్ంశతిశ్చ || ౬ ||

బ్రహ్మ | జజ్ఞానమ్ | ఇతి | రుక్మమ్ | ఉపేతి | ద్రధాతి | బ్రహ్మముఖాఇతి బ్రహ్మ -
 ముఖాః | వై | ప్రజాపతిరితి ప్రజా - పతిః | ప్రజాఇతి ప్ర - జాః | అస్మజత | బ్రహ్మముఖాఇతి
 బ్రహ్మ - ముఖాః | ఏవ | తత్ | ప్రజాఇతి ప్ర - జాః | యజమానః | స్మజతే | బ్రహ్మ |

ద్వంద్వము . ఇతః . అహః . అస్మీన్ . త్రాన్తూః . ముఖ్యః . ముఖ్యః . భవతి . యః . ఏవమ్ .
 పతః . క్రాన్తూః . ద్వంద్వము . ద్వాదశః . వందన్తి . న . పృథివీమ్ . న . అస్తరక్షి . న . ద్వి .
 అగ్నిః . రోహిణిః . ఇతః . యః . పృథివీమ్ . ద్వింద్వము . పృథివీమ్ . కుదా . అర్చయేత్ .
 న . అపియః . న . వంద్యతయః . || ౧౬ || ప్రతీ . త్రాయేర్హస్తి . యః . అస్తరక్షి . ద్వింద్వము .
 అస్తరక్షిమ్ . కుదా . అర్చయేత్ . న . వయాగీంసి . ప్రతీ . త్రాయేర్హస్తి . యః . ద్వి .
 ద్వింద్వము . వివీమ్ . కుదా . అర్చయేత్ . న . వంద్యతయః . వంద్యతయః . రుభ్యమ్ . ఉపేత . ద్రాశతి .
 అపియమ్ . వై . దిరన్తమ్ . అపియమ్ . ఏవ . అగ్నిమ్ . ద్విమతి . ప్రహిత్యాః . ప్రహిత్యాః . ప్రహిత్యాః .
 ద్వింద్వయమ్ . ఏవీయమ్ . ఉపేత . ద్రాశతి . యజమానలోకస్యేతి యజమాన-లోకస్య .
 ద్వింద్వయమ్ . ఏవీయమ్ . యః . యజమానాః . అశ్వత్థమిత్యా-శ్వత్థమ్ . అనుపదద్రాశి
 శ్వయ-అనుపదద్రాశి . పుక్షూనామ్ . చ . యజమానస్య . చ . ప్రాణమితీఘ-అనమ్ . ఉపేత .
 ద్రాశతి . ద్వింద్వయః . || ౧౭ || ప్రాశ్చీమ్ . ఉపేత . ద్రాశతి . ద్రాశతి . యజమానలోకమితి
 యజమాన-లోకమ్ . న . పుక్షూనామ్ . చ . యజమానస్య . చ . ప్రాణమితీఘ-అనమ్ .
 ఉపేత . ద్రాశతి . అహోఃఠి . ఇయః . యజమానాః . అశ్వత్థమిత్యా-శ్వత్థమ్ . అను . ఉపేత .
 ద్రాశతి . ప్రాణమితీఘ-అనానామ్ . అశ్వత్థమిత్యా-శ్వత్థమ్ . ద్రాశతి . చ . వందన్తి . ఇతః .
 ఉపేత . చ్చాశతి . చాశ్రాసు . ఏవ . ఏనమ్ . ప్రతీతీ . స్థావయతి . ప్రచో . ఉపేత .
 ద్రాశతి . అపియమ్ . పుక్షూనామ్ . క్షార్ష్యమయితి క్షార్ష్య-మయీమ్ . ద్రాశతి . పుక్షూనామ్ .
 ద్వింద్వయమ్ . అయమ్ . వై . క్షార్ష్యమయితి క్షార్ష్య-మయీమ్ . అసో . ద్వింద్వయమ్ .
 ఉపేత . ఏవ . ఉపేత . ద్రాశతి . || ౧౮ || త్రాశ్చీమ్ . ఉపేత . ద్రాశతి . న . దా . ఉపేత .
 యజమానాః . అపియమ్ . అపియమ్ . ద్వింద్వయమ్ . క్షార్ష్యమయితి క్షార్ష్య-మయీమ్ .

ఉత్తరామిత్కుత్-తరామ్ । ఔదుమ్పరీమ్ । తస్మాత్ । అస్యా । అసౌ । ఉత్తరేత్కుత్-తరా ।
 ఆద్యస్య । పూర్ణామ్ । కార్మర్మమయ్యామితీకార్మర్మ-మయామ్ । వజ్రః । వై । అఙ్గమ్ ।
 వజ్రః । కార్మర్మ । వజ్రేణ । ఏవ । యజ్ఞస్య । దక్షిణతః । రక్షాగోసి । అపేతి । హన్తి ।
 దర్శుః । పూర్ణామ్ । ఔదుమ్పరీమ్ । పశవః । వై । దధి । ఊర్క । ఉదుమ్పరః । ప్రకుమ ।
 ఏవ । ఊర్కమ్ । దధాతి । పూర్ణేతి । ఉపేతి । దధాతి । పూర్ణేతి । ఏవ । ఏనమ్ ॥౩౧॥
 అముష్మిన్నీ । లోకే । ఉపేతి । తిష్ఠేతి । విరాజితీవి-రాజీ । అగ్నిః । రేతస్యా । అపి ।
 అహః । స్రుక్ । వై । విరాజితీవి-రాజీ । యత్ । స్రుచో । ఉపదధాతీత్కృప-దధాతి । విరాజితీ
 వి-రాజీ । ఏవ । అగ్నిమ్ । చినుతే । యజ్ఞముఖేయజ్ఞముఖాతియజ్ఞముఖే-యజ్ఞముఖే ।
 వై । క్రియమాణే । యజ్ఞమ్ । రక్షాగోసి । ఊహాగోసన్తి । యజ్ఞముఖామితీయజ్ఞ-ముఖమ్
 రుక్మః । యత్ । రుక్మమ్ । వ్యాఘారయతీతివి-అఘారయతి । యజ్ఞముఖాదితీయజ్ఞ-
 ముఖాత్ । ఏవ । రక్షాగోసి । అపేతి । హన్తి । పఞ్చభిరితిపఞ్చ-భిః । వ్యాఘారయతీతివి-
 అఘారయతి । పాఙ్క్యః । యజ్ఞః । యావాన్ । ఏవ । యజ్ఞః । తస్మాత్ । రక్షాగోసి । అపేతి ।
 హన్తి । అక్షయా । వ్యాఘారయతీతివి-అఘారయతి । తస్మాత్ । అక్షయా । పశవః । అఙ్గాని
 ప్రేతీ । హరన్తి । ప్రతిష్ఠిత్యాఇతిప్రతి-స్థిత్యై ॥౪౦॥

॥ వనస్పతయోదక్షిణతోధత్తవనంతస్మోదక్షయాపఞ్చవ ॥౩॥

స్వయమాతృణామితీస్వయమ్-అత్తృణామ్ । ఉపేతి । దధాతి । ఇయమ్ । వై । స్వయమా
 తృణేతిస్వయమ్-అత్తృణా । ఇమామ్ । ఏవ । ఉపేతి । ధత్తే । అశ్వమ్ । ఉపేతి । ప్రూషయతి
 ప్రాణమితీప్ర-అనమ్ । ఏవ । అస్యామ్ । దధాతి । అథోతి ॥ ప్రాణాపత్యైతిప్రాణా-పత్యః ।
 వై । అశ్వః । ప్రాణాపతినేతీప్రాణా-పతినా । ఏవ । అగ్నిమ్ । చినుతే । ప్రథమా । షష్ఠా ।

ఉపధీయమానేత్యుప-ధీయమానా | ప్రశూనామ్ | చ | యజమానస్య | చ | ప్రాణమితీప్ర-
 తనమ్ | అపీతి | దధాతి | స్వయమాత్మర్థేతిస్వయమ్-అత్పణ్ణా | భవతి | ప్రాణానామితీప్ర-
 తనానామ్ | ఉప్యుష్ట్యా ఇత్యుత్-స్పృష్ట్యై | అథోఽతి | సువర్గస్యేతిసుహ-గస్య | లోకస్య |
 అనుభ్యాత్వా ఇత్యను-భ్యాత్వై | అగ్ని | అగ్నిః | చేతవ్యః | ఇతి | అహాః | ఏషః | వై || ౪౦ ||
 అగ్నిః | వైశ్వానరః | యత్ | బ్రాహ్మణః | తస్మై | ప్రథమామ్ | ఇష్టకామ్ | యజాప్యతామితి
 యజా-కృతామ్ | ప్రేతి | యచ్చేత్ | తామ్ | బ్రాహ్మణః | చ | ఉపేతి | దధాతామ్ | అగ్ని
 ఏవ | తత్ | అగ్నిమ్ | చినుతే | ఈశ్వరః | వై | ఏషః | అర్తిమ్ | అర్చరిత్యా-అర్చః | యః |
 అవిద్యాన్ | ఇష్టకామ్ | ఉపదధాతీత్యుప-దధాతి | త్రీన్ | వరాన్ | దధాత్ | త్రయః |
 వై | ప్రాణాఇతిప్ర-తనాః | ప్రాణానామితీప్ర-తనానామ్ | స్పృష్ట్యై | ద్వౌ | ఏవ | దేయో |
 ద్వౌ | హి | ప్రాణావితీప్ర-తనౌ | ఏకః | ఏవ | దేయః | ఏకః | హి | ప్రాణాఇతిప్ర-తనః |
 ప్రశుః || ౪౧ || వై | ఏషః | యత్ | అగ్నిః | న | ఖలు | వై | ప్రశపః | ఆయవసే | రమన్తే |
 దూర్వేష్టకామితిదూర్వా-ఇష్టకామ్ | ఉపేతి | దధాతి | ప్రశూనామ్ | ధృత్యై | ద్వాభ్యామ్ |
 ప్రతిష్ఠిత్యాఇతిప్రతి-స్థిత్యై | కాణ్డాత్కాణ్డాదితికాణ్డాత్-కాణ్డాత్ | ప్రరోహనీతిప్ర-రోహన్తి |
 ఇతి | అహ | కాణ్డేనకాణ్డేనేతికాణ్డేన-కాణ్డేన | హి | ఏషా | ప్రతితిష్ఠతీతిప్రతి-తిష్ఠతి | ఏవా
 నః | దూర్వ | ప్రేతి | తను | సహస్రేణ | శతేన | చ | ఇతి | అహ | సాహస్రః | ప్రజాపతిరితి
 ప్రజా-పతిః | ప్రజాపతేరితిప్రజా-పతేః | ఆప్త్యై | దేవలక్ష్మమితిదేవ-లక్ష్మమ్ | వై | త్ర్యాలిఖితే
 తిత్రి-అలిఖితా | తామ్ | ఉత్తరలక్ష్మాణమిత్తుత్తర-లక్ష్మాణమ్ | దేవాః | ఉపేతి | అదధత్ |
 అధరలక్ష్మాణమిత్కధర-లక్ష్మాణమ్ | అనురాః | యమ్ || ౪౩ || కామయేత | వసీయాన్ |
 స్యాత్ | ఇతి | ఉత్తరలక్ష్మాణమిత్తుత్తర-లక్ష్మాణమ్ | తస్య | ఉపేతి | దధాత్ | వసీయాన్ |

ఏవ భవతి యమ్ త్రామయేత పాపీయాన్ స్థాన్తః ఇతి అరరలక్షాణమిత్యుదర-
 లక్షాణమ్ తస్య ఉపేతి దధాన్తః అనురయోనిమిత్యుదర-యోనిమ్ ఏవ ఏనమ్ |
 అను పరేతి భావయతి పాపీయాన్ భవతి త్రాన్తినితేతీత్ర-అర్చితా భవతి ఇమ్ |
 వై లోకా త్రాన్తినితేతీత్ర-అర్చితా ఏకా ఏవ లోకేభ్యః త్రాన్త్యమ్ అన్యః ఏతి |
 అక్షీయః సువర్ణమితీసుమా-గమ్ లోకమ్ యతః పురోదాతః కూర్మ భూత్వా అను
 ప్రేతి అసర్పిక్ ॥౪౪॥ యత్ కూర్మమ్ ఉపదధాతీత్యుప-దధాతి యథా శ్చేతవిదితీ
 శ్చేత-చిత్ అఙ్గాసా నయతి ఏవమ్ ఏవ ఏనమ్ కూర్మః సువర్ణమితీసుమా-
 గమ్ లోకమ్ అఙ్గాసా నయతి మేధః వై ఏషః ప్రకూనామ్ యత్ కూర్మః |
 యత్ కూర్మమ్ ఉపదధాతీత్యుప-దధాతి స్వమ్ ఏవ మేధీమ్ పశ్యన్తః ప్రశమః |
 ఉపేతి తిప్తనే శ్చశానమ్ వై ఏతత్ త్రియశే యత్ మృతానామ్ ప్రకూనామ్
 శీర్షాడి ఉపధీయన్తత్యుప-ధీయన్తే యత్ జీవన్తమ్ కూర్మమ్ ఉపదధాతీత్యుప-
 దధాతి తేన అశ్చశానచిదిత్యశ్చశాన-చిత్ వాన్తవ్యః వై ఏషః యత్ ॥౪౫॥ కూర్మః |
 మధు వాతా ఋతాయతత్యుప-యతే ఇతి దధ్నా మధుమిశ్రేడేతిమధు-మిశ్రేడ
 అభీతి అసక్తి స్వదయతి ఏవ ఏనమ్ గ్రామ్యమ్ వై ఏతత్ అన్నీమ్ యత్ దధి |
 అరణ్యమ్ మధు యత్ దధ్నా మధుమిశ్రేడేతిమధు-మిశ్రేడ అభ్యనక్తిత్యభి-అనక్తి
 ఉభయస్య అవరుద్ధాత్యుప-రుద్ధై మహి దౌగ్ధా వృధివీ చ నః ఇతి అహా |
 అభ్యామ్ ఏవ ఏనమ్ ఉభయతః పరీతి గృహ్లాతి ప్రాప్నోమ్ ఉపేతి దధాతి |
 సువర్ణస్యేతిసుమా-గస్య లోకస్య సమప్త్యా ఇతిసమ్-అప్త్యై పురస్తాత్ ప్రత్యక్షమ్
 ఉపేతి దధాతి తస్మాత్ ॥౪౬॥ పురస్తాత్ ప్రత్యక్షః ప్రశమః మేధీమ్ ఉపేతి |

తద్వస్తే యాః । వై । అపనాభిమిత్యస-రాభిమ్ । అస్మిమ్ । ద్విపతిః । యమనాభ్య నాభీమ్ ।
 అను । ప్రతీ । ద్విపతిః । నా । మ్విపతిమ్ । తద్వస్తే । పో । యేభోః । అనాభీమ్ । అపతీః । ద్విపతిః
 ఏషాః । వై । అగ్నోః । నాభీః । సూర్యమిత్యస-రాభిమ్ । ఏవ । అస్మిమ్ । ద్విపతిః । అనో । యాభ్య
 యమనాభ్యమ్ । భవతి । అగ్నీ । వై । తద్వస్తే । అగ్నేమ్ । ఏవ । అపతీః । ద్విపతిః ।
 మధ్యకః । అపతీః । ద్విపతిః । మధ్యకః । ఏవ । అగ్నీ । అగ్నేమ్ । ద్విపతిః । అగ్నేః ।
 మధ్యకః । అగ్నా । భుక్తి । అయతీః । భవతి । ప్రాణపితృనామ-పితౄణా । మధ్యమిత్యస-
 యజ్ఞ-మిత్యస-సమ్యక్పితౄణామ్-పితౄణామ్ । అపతీః । ద్విపతిః । అగ్నేమ్ । ఏవ । అగ్నీః । వైష్ణవా
 ఋణా । అపతీః । ద్విపతిః । ఏషాః । వై । యజ్ఞా । వైష్ణవా । మధ్యకయా । భుక్తి । ఏవ ।
 యజ్ఞామ్ । ప్రతీతిః । స్థావరయతి ॥౪౭॥

॥ ఏవనైవచకర్యమసర్వదేవమక్రస్యాక్రస్యాక్రవచోంకత్య ॥౧॥

ఏషామ్ । వై । ఏకకః । లోకానామ్ । జ్యోతిః । సమ్యక్పితౄణామ్-భృతకమ్ । యకః ।
 ఉభా । యకః । ఉభామ్ । ఉపద్రాశీక్యస-రూతి । ఏద్య । ఏవ । లోకేభ్యః । జ్యోతిః ।
 అపతీః । ద్విపతిః । మధ్యకః । అపతీః । ద్విపతిః । మధ్యకః । ఏవ । అగ్నే । జ్యోతిః । ద్విపతిః । అగ్నేః ।
 మధ్యకః । జ్యోతిః । అపతీః । అన్నహా । నికతాభిః । పూరయతి । ఏకకః । వై । అగ్నోః ।
 వైష్ణాసర్యమ్ । రూపమ్ । రూపేషామ్ । ఏవ । వైష్ణాసర్యమ్ । అపతీః । ద్విపతిః । యమ్ । కామయేత
 క్షోభుకః । స్యాత్ । ఇతి । ఉనామ్ । కస్య । అపతీః ॥౪౮॥ ద్విపతిః । క్షోభుకః । ఏవ
 భవతి । యమ్ । కామయేత । అపనాభ్యమిత్యస-రూతి । అన్నేమ్ । అర్ధాత్ । ఇతి ।
 పూర్ణామ్ । కస్య । అపతీః । ద్విపతిః । అపనాభ్యమిత్యస-రూతి । ఏవ । అన్నేమ్ । అత్తి ।
 పూర్ణామ్ । వై । ప్రతీతిః । పూరయతి । పూర్ణానామ్ । యద్యతి । పూర్ణామ్ । అన్నే । ఏకయా ।

మధ్యే పురుషశీర్షమితి పురుష-శీర్షమ్ । ఉపేతి । దధాతి । సవీర్యత్వాయేతి సవీర్య-త్వాయ
 ఉభాయామ్ । అపేతి । దధాతి । ప్రతిష్ఠామితి ప్రతి-స్థామ్ । ఏవ । ఏనత్ । గమయతి । ప్యర్థమితి
 ఏ-యిర్థమ్ । వై । ఏతత్ । ప్రాణైరితి ప్ర-అనై । అమేధ్యమ్ । యత్ । పురుషశీర్షమితి పురుష-
 శీర్షమ్ । అమృతేమ్ । ఖలు । వై । ప్రాణా ఇతి ప్ర-అనా ॥౪౯॥ అమృతేమ్ । హిరణ్యమ్ ।
 ప్రాణేష్వితి ప్ర-అనేమ్ । హిరణ్యశల్కానితి హిరణ్య-శల్కాన్ । ప్రతీతి । అస్తతి । ప్రతిష్ఠామితి
 ప్రతి-స్థామ్ । ఏవ । ఏనత్ । గమయిత్వా । ప్రాణైరితి ప్ర-అనై । సమితి । అర్థయతి । దధాన్
 మధుమిశ్రేణేతి మధు-మిశ్రేణ । పూరయతి । మధుప్య । అసాని । ఇతి । కృతాకర్ష్యేనేతి కృత-
 అకర్ష్యేన । మేధ్యత్వాయేతి మేధ్య-త్వాయ ॥గ్రామ్యమ్ । వై । ఏతత్ । అస్మిమ్ । యత్ । రు
 అరణ్యమ్ । మధు । యత్ । దధాన్ । మధుమిశ్రేణేతి మధు-మిశ్రేణ । పూరయతి । ఉభయ్య
 అవరుద్ధా ఇత్యవ-రుద్ధ్యై । పశుశీర్షాణీతి పశు-శీర్షాణీ । ఉపేతి । దధాతి । పశవః । వై ।
 పశుశీర్షాణీతి పశు-శీర్షాణీ । పశున్ । ఏవ । అవేతి । రున్తే । యమ్ । క్రామయేత ।
 అపశుః । స్యాత్ । ఇతి ॥౫౦॥ విషూచీనాని । తస్య । ఉపేతి । దధ్యాత్ । విషూచః । ఏవ ।
 అస్యాత్ । పశున్ । దధాతి । అపశుః । ఏవ । భవతి । యమ్ । క్రామయేత । పశుమానితి పశు-
 మాన్ । స్యాత్ । ఇతి । సమీచీనాని । తస్య । ఉపేతి । దధ్యాత్ । సమీచః । ఏవ । అస్మై । పశున్
 దధాతి । పశుమానితి పశు-మాన్ । ఏవ । భవతి । పురస్తాత్ । ప్రతీచీనమ్ । అశ్వస్య । ఉపేతి
 దధాతి । పశ్యాత్ । ప్రాచీనమ్ । ఋషభస్య । అపశవః । వై । అన్యే । గోఅశ్వేభ్య ఇతి గో-
 అశ్వేభ్య । పశవః । గోఅశ్వానితి గో-అశ్వాన్ । ఏవ । అస్మై । సమీచః । దధాతి । ఏతావన్య ।
 వై । పశవః ॥౫౧॥ ద్విపాద ఇతి ద్వి-పాదః । చ । చతుష్పాద ఇతి చతుః-పాదః । చ । తాన్ ।
 వై । ఏతత్ । అగ్ని । ప్రేతి । దధాతి । యత్ । పశుశీర్షాణీతి పశు-శీర్షాణీ । ఉభయధాతీన్యవ-

దధాతి | అముమ్ | అరద్యమ్ | అస్వితీ | తే | ద్విశామి | ఇతి | ఆహ | గ్రామ్యేభ్యః | ఏవ | ప్రకుర్వ
 ఇతివచు-భ్యః | అరద్యాన్ | ప్రతున్ | కుచమ్ | అను | ఉదితి | స్పృజతి | తస్మాత్ | సమాపక్
 ప్రతునామ్ | ప్రజాయమానానామితిప్ర-జాయమానానామ్ | అరద్యాః | ప్రశవః |
 కనీయాగంసః | కుదా | హి | ఋతాః | సర్వశీర్షమితిసర్వ-శీర్షమ్ | ఉపేతి | దదధాతి | యా
 ఏవ | సర్వ | త్వీషే | తామ్ | ఏవ | అవేతి | రున్తే || ౧౨ || యత్ | సమీచీనమ్ | ప్రకుశీర్షైరితి
 పకు-శీర్షైః | ఉపదధ్యాదిత్యుప-దధ్యాత్ | గ్రామ్యాన్ | ప్రతున్ | దగంకుతాః | స్పృజ | యత్
 విషూచీనమ్ | అరద్యాన్ | యతః | ఏవ | వదేత్ | అవేతి | తామ్ | త్వీషేమ్ | రున్తే | యా |
 సర్వ | న | గ్రామ్యాన్ | ప్రతున్ | హినస్తీ | న | అరద్యాన్ | అధోఇతి | ఖలు | ఉపదేయ
 విత్యుప-దేయమ్ | ఏవ | యత్ | ఉపదధాతీత్యుప-దధాతి | తేన | తామ్ | త్వీషేమ్ |
 అవేతి | రున్తే | యా | సర్వ | యత్ | యతః | వదతి | తేన | శాస్తమ్ || ౧౩ ||

|| ఉనాంతస్యోపప్రాడాస్యాదితివైపకవోరున్తేచతుశ్చత్వారిగంశచ్చ || ౧౪ ||

ప్రకుః | వై | ఏషః | యత్ | అగ్నిః | యోసిః | ఖలు | వై | ఏషా | ప్రకోః | వీతి | క్రియతే
 యత్ | ప్రాచీనమ్ | ఇప్తకాత్ | యతః | క్రియతే | రేతః | అప్స్యాః | అప్స్యాః | ఉపేతి |
 దదధాతి | యోసో | ఏవ | రేతః | దదధాతి | పఞ్చ | ఉపేతి | దదధాతి | పాప్త్యాః | ప్రశవః | ప్రతున్
 ఏవ | అస్మై | ప్రేతి | జనయతి | పఞ్చ | దక్షిణతః | వజ్రః | వై | అప్స్యాః | వజ్రేణ | ఏవ |
 యజ్ఞస్య | దక్షిణతః | రక్షాగంసి | అపేతి | హన్తి | పఞ్చ | ప్రశ్నాత్ || ౧౫ || ప్రాచీః |
 ఉపేతి | దదధాతి | ప్రశ్నాత్ | వై | ప్రాచీనమ్ | రేతః | ధీయతే | ప్రశ్నాత్ | ఏవ | అస్మై |
 ప్రాచీనమ్ | రేతః | దదధాతి | పఞ్చ | పురస్తాత్ | ప్రతీచీః | ఉపేతి | దదధాతి | పఞ్చ | ప్రశ్నాత్ |
 ప్రాచీ | తస్మాత్ | ప్రాచీనమ్ | రేతః | ధీయతే | ప్రతీచీః | ప్రజాఇతిప్ర-జాః | జాయన్తే |

పచ్చ | ఉత్తరతమ్యుత్-తరతః | ఛస్తస్యా | ప్రశవః | నై | ఛస్తస్యా | ప్రశాన్ | ఏవ | ప్రజాతా
 వితిప్ర-జాతాన్ | స్వమ్ | అయతనమిత్యా-యతనమ్ | అభి | పరితి | ఊహతే | ఇయమ్
 నై | అగ్నే | అతిదాహోదిత్యుతి-దాహాత్ | అవిభేత్ | సా | ఏతా || ౧౫ || అప్స్యా |
 అపశ్యత్ | తా | ఉపేతి | అధత్ | తతః | నై | ఇమామ్ | న | అతితి | అదహాత్ | యత్ |
 అప్స్యా | ఉపదధాతీత్యుప-దధాతి | అస్యా | అసతిదాహోయేత్యుసతి-దాహోయ | ఉవాచ
 హ | ఇయమ్ | అదత్ | ఇత్ | సః | బ్రహ్మణా | అస్మిమ్ | యస్య | ఏతా | ఉపధీయాన్తాత్మ్యప-
 ధీయాన్తే | యః | ఉ | చ | ఏనాః | ఏవమ్ | వేదత్ | ఇతి | ప్రాణభృతఃప్రాణ-భృతః |
 ఉపేతి | దధాతి | రేతసి | ఏవ | ప్రాణానితిప్ర-అనాన్ | దధాతి | తస్మాత్ | పదన్తే | ప్రాణన్నితి
 ప్ర-అనన్తే | పశ్యన్తే | శృణ్వన్తే | ప్రశుః | జాయతే | అయమ్ | పురః || ౧౬ || భువః | ఇతి |
 పురస్తాత్ | ఉపేతి | దధాతి | ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ | ఏవ | ఏతాభిః | దాధార | అయమ్ |
 దక్షిణా | విశ్వకర్మేతివిశ్వ-కర్మా | ఇతి | దక్షిణతః | మసః | ఏవ | ఏతాభిః | దాధార |
 అయమ్ | ప్రశ్నాత్ | విశ్వవ్యచాఇతివిశ్వ-వ్యచాః | ఇతి | ప్రశ్నాత్ | చక్షుః | ఏవ | ఏతాభిః |
 దాధార | ఇదమ్ | ఉత్తరాదిత్యుత్-తరాత్ | సువః | ఇతి | ఉత్తరతమ్యుత్-తరతః | శ్రోత్రమ్
 ఏవ | ఏతాభిః | దాధార | ఇయమ్ | ఉపరి | మతిః | ఇతి | ఉపరిష్టాత్ | వాచమ్ | ఏవ |
 ఏతాభిః | దాధార | దశదశేతిదశ-దశ | ఉపేతి | దధాతి | సవీర్యత్వాయేతిసవీర్య-
 త్వాయ | అక్షయా || ౧౭ || ఉపేతి | దధాతి | తస్మాత్ | అక్షయా | ప్రశవః | అఙ్గాని | ప్రేతి |
 హరన్తి | ప్రతిష్ఠిత్యాఇతిప్రతి-స్థిత్యై | యః | ప్రాచీః | తాభిః | వసిష్ఠః | ఆర్షోత్ | యః |
 దక్షిణా | తాభిః | భరద్వాజః | యః | ప్రతీచీః | తాభిః | విశ్వామిత్రఇతివిశ్వ-మిత్రః | యః |
 ఉదీచీః | తాభిః | జమదగ్నిః | యః | ఉర్ధ్వా | తాభిః | విశ్వకర్మేతివిశ్వ-కర్మా | యః |

ఏవమ్ । ఏతాసామ్ । ఋద్ధిమ్ । వేద । ఋద్ధాతి । ఏవ । యః । అసామ్ । ఏవమ్ ।
 ఋస్యతామ్ । వేద । ఋస్యమానితిఋస్య-మాన్ । భవతి । యః । అసామ్ । ఏవమ్ । క్షిప్తిమ్ ।
 వేద । కల్పతే ॥౧౩౧॥ అస్మై । యః । అసామ్ । ఏవమ్ । ఆయతనమిత్యా-యతనమ్ । వేద ।
 ఆయతనవానిత్యాయతన-వాన్ । భవతి । యః । అసామ్ । ఏవమ్ । ప్రతిష్ఠామితీప్రతి-
 స్థామ్ । వేద । ప్రతితి । ఏవ । తిష్ఠతి । ప్రాణభృతఃప్రాణ-భృతః । ఉపదాయేతుః-
 ధాయ । సంయతఃసమ్-యతః । ఉపేతి । దధాతి । ప్రాణానితీప్ర-అనాన్ । ఏవ । అస్మిన్
 ద్విత్వా । సంయద్ధిరితిసంయత్-భిః । సమితి । యచ్ఛతి । తత్ । సంయతామితీసమ్-
 యతామ్ । సంయత్వమితీసంయత్-త్వమ్ । అభోఽతి । ప్రాణఽతిప్ర-అనే । ఏవ । అపాసమి-
 త్యప-అనమ్ । దధాతి । తస్మాత్ । ప్రాణాపానానితీప్రాణ-అపానౌ । సమితి । చరతః ।
 విషాచిః । ఉపేతి । దధాతి । తస్మాత్ । విష్యజ్ఞౌ । ప్రాణాపానానితీప్రాణ-అపానౌ । యత్ ।
 వై । అగ్నేః । అసంయతమిత్యసమ్-యతమ్ ॥౧౩౨॥ అసువర్ణమిత్యసువః-గ్ర్యమ్ । అస్య ।
 తత్ । సువర్ణఽతిసువః-గ్ర్యః । అగ్నిః । యత్ । సంయతఃసమ్-యతః । ఉపదధాతీతుః-
 దధాతి । సమితి । ఏవ । ఏనమ్ । యచ్ఛతి । సువర్ణమితీసువః-గ్ర్యమ్ । ఏవ । అక్షః । త్ర్యవిరితి
 త్రి-అవిః । వయః । కృతమ్ । అయానామ్ । ఇతి । అహ । వయోభిరితివయః-భిః । ఏవ ।
 అయాన్ । అవేతి । రున్తే । అయైః । వయాగ్ంసి । సర్వతః । వాయుమతీరితివాయు-మతీః ।
 భవన్తి । తస్మాత్ । అయమ్ । సర్వతః । పవతే ॥౧౩౩॥

॥ ప్రశ్నాదేతాపురోక్షయాకల్పతే సంయతంపచ్చత్రిగింశచ్చ ॥౧౩౩॥

గాయత్రీ । త్రిప్యప్ । జగతి । అనుష్టుగిత్యను-స్తుక్ । పట్ట్యా । సహ ॥ ధృవాతి ।
 ఉష్టిహా । క్రకుత్ । సూరీభిః । శిష్యస్తు । త్వా ॥ ద్విపదేతిద్వి-పదా । యా । చతుష్పదేతిచతు-

పుష్పా : ప్రపదేపి-పదా : యా : ప్ర : పుష్పదేవత-పదా || సచన్ద్రావతి-సచన్ద్రా : యా :
 శ్రీ : విష్ణుకావచి-విష్ణు : సూరీభీ : శివ్యుస్తా : త్వా || మహావాహ్నిరితిమహా-వాహ్ని :
 దేవతయ : విశ్వా : అహో : ప్రసాపరీరితి-సూపరీ || మేహ్యా : విద్యుత్తవతి-
 వ్యుత : వాహ : సూరీభీ : శివ్యుస్తా : త్వా || రుణతా : వారీడి : గీసో : యుజ : యుజ్యస్తే
 కర్మనితికర్మ-ని : అశ్వస్య : వ్రాణి : త్వది : సూరీభీ : శివ్యుస్తా : త్వా || వారీ : || ౧౦ ||
 శ్రీ : పశుయ : లోతు : వీతి : రిస్యస్తా : మనీషయా || దేవాసామ్ : పత్నీ : దిశ : సూరీభీ :
 శివ్యుస్తా : త్వా || కువితీ : ఇల్ల : యవమన్ద్రావతియవ-మన్ద్రా : యవేమ్ : రిక్ : యథా :
 వాస్తే : ఇసుపూర్వమిత్వను-పూర్వమ్ : ప్రియాయేతివి-యాయ || ఇహేహేతీహ-ఇహ :
 విస్తామ్ : శ్రుణుత : లోతనాని : యే : ఐరహిష : సమాప్యత్తిమితిసమః-వ్యక్తిమ్ : న :
 అగ్ని : || ౧౧ || వారీప్రీగ్ంకపు || ౧౨ ||

కు : త్వా : వ్యతి : కు : త్వా : వీతి : శాస్తి : కు : శ్రీ : గాత్రాడి : శివ్యుతి || కు : ఉ :
 శ్రీ : శ్రుణుతా : కవి : || ఋతవ : శ్రీ : ఋతుధేత్యు-ధా : పరు : శమితార : వీతి : శాసతు ||
 సంద్రావతిస్వేతీసమ్-వభురస్య : ధాయసా : శిమీభి : శివ్యుస్తా : త్వా || దైవ్యా :
 అర్ధవ్యవ : త్వా : ధ్యస్తా : వీతి : చ : శాసతు || గాత్రాడి : పర్వకఠిపర్వ-క : శ్రీ :
 శిమీ : కృష్ణస్తా : శివ్యుస్తా || అర్ధమాసాఇత్యర్ధ-మాసా : పరూగ్ంషి : శ్రీ : మాసా :
 వ్యస్తా : శివ్యుస్తా || అహోరాత్రాడిత్యహః-రాత్రాడి : మరుతః : విలిష్టమితివి-లిష్టమ్ || ౧౩ ||
 సూచయస్తా శ్రీ || పృథివీ : శ్రీ : అస్రరక్షణ : వ్రాయు : ఛిద్రమ్ : భిషజ్యతు || ద్యౌ : శ్రీ :
 సక్షుతి : సహ : రూపమ్ : కృతోతు : సాధుయా || శమ్ : శ్రీ : పరీధ్య : గాత్రేధ్య : శమ్ :
 త్వా : అవరీధ్య || శమ్ : అర్ధవ్యవత్స-ధ్య : మజ్జవ్యవతిమజ్జ-ధ్య : శమ్ : ఉ : శ్రీ :

తనువే । భువత్ ॥౬౪॥ విరిష్టన్విగ్ంశచ్చ ॥౧౨॥ విష్ణుముఖాత్పతేయాపతీవినైపురుష
మాత్రణాగ్నీతవక్రవోవయోబ్రహ్మణజ్జానగ్ం స్వయమాశ్చజ్ఞామేషాం వైపశుర్గాయత్రీకస్తా
ద్వారత ॥౧౨॥

విష్ణుముఖాత్పదితిమాన్వివాపితావగ్నీతవస్వయమాశ్చజ్ఞాంవిపూరీసాని గాయత్రీ
వసుష్వస్తి ॥౬౪॥

॥ విష్ణుముఖాస్తసువేభువత్ ॥

॥ హరీఃఓమ్ ॥

॥ తభుత్ ॥

॥ శ్రీకృష్ణార్జుణమస్తు ॥

పఞ్చమకాండే ద్వితీయప్రకాశసమాప్తః